

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 24. marcija 1880.

Obseg: Živinske soli ne dobimo. — Še nekatera kmetijska orodja. (Konec.) — Gospodarske novice. — Po zraku kakor ptiči bomo letali. — Matičine knjige za leto 1879. — Slovenska Talija. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Živinske soli ne dobimo.

Kakor so se naša družba kmetijska in pa druge kmetijske družbe uže poprej, tako se je zadnji čas tudi kmetijski svet v Pragi obrnil do c. kr. ministerstva kmetijstva s prošnjo, naj bi se za živino zopet delala in prodajala sol po nižji ceni, kakor je to tudi prejšnja leta bilo.

Živinsko sol je prejšnja leta dala vlada delati tako, da se je navadni kuhinski soli celó malo encijana in ogljenega prahu primešavalo ter tako ubranilo, da take črnkaste in grenkljate soli ljudje niso mogli za na mizo rabiti.

Na to vlogo je c. k. ministerstvo kmetijstva odgovorilo, da finančno ministerstvo z ozirom na določbe solne postave ne more zopet vpeljati cenejše soli.

Tej odloki je dodalo c. kr. ministerstvo kmetijstva še to, da znižana cena soli za živino nima toliko upliva na povzdigo živinoreje, kakor se misli, kajti po splošnih skušnjah se leto in dan potrebuje za eno govedo 10 do 30, za enega konja 10 do 20, za eno ovco 2 do 5, za enega prešiča pa 5 funtov soli. Če se zdaj pomisli, da cesarske solnice prodajajo dunajski cent soli po 5 gold., — odgovarja ministerstvo dalje — si gospodar s 50 krajc. do 1 gold. 50 kr. omisli za celo leto soli za eno govedo. To je pa gledé na vrednost ene velike živine po mislih ministerstva tako majhen potrošek, da se skoro v poštev ne more jemati s tem, koliko bolje krave molzejo in koliko bolj se debelijo voli, če se jim krma nekoliko soli. Sicer pa se sme tudi to reči, da taki gospodarji, ki pri sedanji ceni ne privoščijo soli živini, je tudi potem jej ne bodo privoščili, ko bi cena nižja bila. Konečno je dostavilo ministerstvo še to, da z ozirom na državopravne in denarne razmere ni pričakovati, da bi mogoče bilo, k malu predrugačiti dandanes veljavne postavne določbe o razprodaji in ceni soli. —

Tako se glasi odgovor c. kr. ministerstva kmetijstva, katerega zadnji odstavek menda kaže pravi vzrok, zakaj mu ni mogoče vstreči željam kmetijskih družeb po znižani solni ceni, in ta je ona državopravna razmera med Avstrijo in Oggersko, po kateri se Magjari ustavljajo napravljanju cenejše živinske soli, in kar Magjar hoče, to je žalibog Avstriji — zapoved!

Še nekatera kmetijska orodja.

(Konec.)

Žitočistilni stroj.

Poroča prof. Fr. Povše.

Da je preresničen stari naš pregovor: „kakoršna setev, takošna žetev“, to poljedelci prav hudo čutijo, če so sejali seme nečisto. Iz nečistega semena jim izraste plevela polno žito, katero treba opléti; plevíce so pa z rudenja dokaj stroškov stanejo. Plevel prerašča žitne rastline jih zadušuje ter jim ropa redilne snovi. Kdo se videl prosá, katero plevel zaduši tako, da skoro ni najti prosenih rastlinic izmed gostega plevela! Zato tudi trdimo, da prosó vsakega gospodarja, ki mora najemati ptujih delalcev, posebno če ga je vsejal na nečisto zemljo, več stane, kakor ko bi ga na trgu kupil.

S tem, da vsejemo plevelno žito, si silno škodujemo. Kako silovito plodnost imajo nekatere plevelne rastline, tega se moremo prepričati iz števil, katere je slavni prof. Nobbe objavil. Našel je, da ena sama glava makova — in koliko je rdečih makovih rastlin po njivah! — ima do 50.000 zrníc, divja kamelica 40.650, gorčica po svojem rumenem cvetji povsod znana 4200, velika smrdela 13.500, masleni grint 6500, predobro znana plavica 4000, kokalj 2590 zrníc.

Pri tej velikanski množini zrníc se pač ne smemo čuditi, da je njiva tukaj polna plevela, katerega zatreti je tolikokrat silno težavno, posebno zato, ker ta semena dolgo časa ne izgubijo kaljivosti.

Plevelne rastline pa tudi zeló izmolzujejo zemljo, česar se moremo prepričati iz sledečih od prof. Wilhelma izvršenih kemijskih preiskav.

Preiskoval je pepel sežganih raznih plevelnih rastlin in našel v 100 delih:

v pepelu kokalja 24,9% kalija, 37% apna, 7% magnezije, 10% fosforne kisline itd.;

v pepelu kamelice 42% kalija, 19% apna, 5% magnezije, 9% fosforove kisline itd.;

v pepelu plavice 52% kalija, 18% apna, 5% magnezije, 9% fosforove kisline itd.;

v pepelu predenice 74% kalija, 10% fosforove kisline itd.;

v pepelu njivske gorčice 19% kalija, 34% apna, 12% fosforove kisline itd.

Te številke pač glasno govore, kako silno plevelne rastline izmolzujejo zemljo, torej koliko škodujejo žit-